Cena egzemplarza 15 groszy

PRZEGLĄD POMORSKI

DZIENNIK CHEŁMŻYŃSKI

ORGAN URZĘDOWYCH OGŁOSZEŃ POW. TORUŃSKIEGO I M. CHEŁMŻY

Pismo demokratyczne i bezpartyjne poświęcone sprawom kulturalno-oświatowym i gospodarczym

PRENUMERATA:

wychodzi codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt z dodatkiem tygodniowym „STRZECHA RODZINNA" wynosi miesięcznie w ekspedycji 2,10 zł, z odnoszeniem w dom przez listonosza 2,46 zł, kwartalnie 7,38 zł. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków itp., wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie gazety.

Nakładem i drukiem „Drukarni Przemysłowej" (Fr. Miemczyk) w Chełmży.

Redakcja czynna od godziny 11 — 12 i od 16 — 17-tej.

Redaktor odpowiedzialny: FRANCISZEK MIEMCZYK, Chełmża.

Telefon 72.

OGŁOSZENIA:

10 groszy za milim. 1 łamowy, szerokości 33 mm. Za reklamy na stronie tekstowej szerokości 82 m/m. 50 gr. na II-giej 75 gr. na I-ej 1,— zł.

Przy powtórzeniu ogłoszeń udziela się rabatu. — Przy dochodzeniach sądowych i konkursach wszelkie rabaty upadają. — Ogłoszenia zagraniczne 25% dopłaty.

Za terminowe umieszczenie i przepisane miejsca administracja nie odpowiada

Konta bankowe: Komunalna Kasa Oszczędności w Chełmży — Bank Ludowy Chełmża — Vereinsbank Chełmża — Miejsce płatności Chełmża

Redakcja Administracja i Ekspedycja: Chełmża, przy Rynku Bednarskim nr. 1., narożnik ul. Hallera

Nr. 233. | Chełmża, czwartek, dnia 10-go października 1929 r. | Rok II.

„Swój kręci bicz na swego".

Do PT- Obywatelstwa a w szczególności do osób zainteresowanych miasta Chełmży.

Dzieją się na świecie rzeczy rozmaite. Wynaleziono proch, wynaleziono telefony, telegrafy, odkryto nieznane kraje, a w ostatnich czasach wykorzystano nawet dla użytku ludzkości górne fale eteru, stworzono radjo. To są wynalazki, zdążające do udoskonalenia zewnętrznego życia rodzaju ludzkiego, to jest postęp.

Rozważmy sobie jednak z drugiej strony życie ludzi między sobą. Cofnijmy się myślą do niedzieli 6 go października.

Umysł każdego Obywatela-Wyborcy nie ochłonął jeszcze z wrażeń wyborczych.

Przed wyborami wrzała zacięta walka między stronnictwami, biły się obozy wrogie, walczono legalnie, walczono nielegalnie. Zarzucano wady prawdziwe, zarzucano wady zmyślone, fałszywe. Nikt na to nie zwracał uwagi, gdyż był to czas przedwyborczy, gdzie walczono na pióra, na języki, a nawet niektórzy walczyli na siłę fizyczną.

Zbliżyła się niedziela, zbliżył się dzień wyborów i przeszedł do przeszłości. Wypadł wyrok, dostał każdy, czego chciał. Wszystko jest w należytym porządku.

Przejdźmy teraz myślą w czasy powyborcze i weźmy przykład z naszej Chełmży.

Znajdują się tu jednostki nierozumne, niezastanawiające się nad tem, co czynią, rzucające cıem ne światło na moją osobę, posądzając mnie o czynny udział w walce przedwyborczej.

Nadsyłane, wzgl. osobiście do mnie skierowane ataki, zmuszony jestem, odeprzeć i na takowe zareagewać. (8. X.wieczorem ! ! ?)

Posądzony jestem mianowicie o to, że wszelkie odezwy przedwyborcze, które wychodziły z mej druk., sam redagowałem. Jest to zarzut całkiem niesłuszny i na prawdzie niepolegający. Wszystkie powyższe odezwy **redagowały odpowiednie komitety, do których nie należałem, i te biorą na siebie całkowitą odpowiedzialność, zaś drukarnia, jako instytucja zarobkowa, drukuje dla chleba, dla zarobku.**

Drukarnia wykonuje prace na zamówienia bez względu na to, czy nadawca jest takim czy owakim, z wyjątkiem jednak antypaństwowych **paszkwilów**. W tym zatem wypadku nie można obwiniać właściciela drukarni, który pracuje, by żyć, gdy tymczasem wszelka odpowiedzialność na innych spoczywa barkach.

Nie można przecież bić kowala, za to, że młynarz nie dał odpowiedniej mąki. Żyjmy jednakowoż jako ludzie i pracujmy społem, co napewno tak nam, jak i Ojczyźnie wyjdzie na korzyść, a nie odbierajmy prawa do życia bliźniemu, który jest przecież też człowiekiem. To nie jest miłość chrześcijańska, katolicka.

Niehonorowe, a nawet nielicujące z godnością Obywatela są takie postępki, gdy W. Panowie, nietylko, że prowadzą agitacje przeciwko mnie, lecz odbierają mi prawo do życia.

Odpieram zatem wszelkie zarzuty, skierowane do mej osoby czy to bezpośrednio czy też pośrednio przez osoby trzecie, jeżeli zaś ktoryś z W. Panów ma do mnie jakieś zarzuty albo żale udowodnione i polegające na prawdzie, może śmiało oddać mnie na drogę prawno-sądową.

Franciszek Miemczyk,
Właść. Drukarni Przemysłowej.

Znaczenie dyplomacji dla pokoju świata.

Mowa b. premjera Skrzyńskiego w Paryżu.

Paryż, 8. 10. W obecności prezydenta Rzeczypospolitej Doumergue'a odbyło się dziś uroczyste otwarcie nowego lokalu międzynarodowej akademji dyplomatycznej.

Akademja ta istnieje już trzy lata i grupuje przedstawicieli 64 krajów. Wśród członków jest 50 byłych premjerów lub ministrów spraw zagranicznych, oraz 80 ambasadorów, względnie ministrów pełnomocnych.

Na uroczystości przemawiało kilkunastu wybitnych dyplomatów. Polskę reprezentował Aleksander Skrzyński, który, wierny swym ideałom, uważa, że akademja winna pracować nad pogłębieniem celów politycznych ludzkości, nie interesując się wcale walką, jako taką.

P. Skrzyński był jedynym mówcą, który wspomniał o układach locarneńskich, tej radosnej wizji przyszłości, bez której polityka staje się funkcją niższą.

Historja nie może zapisywać tylko okropności. Przyszłość nie może należeć do defetystów pokoju. Jest rzeczą niemożliwą, aby cywilizacja sama miała się zniszczyć. Każde państwo ma prawo do bezpieczeństwa, ale złudnem jest bezpieczeństwo, prowadzące kraj do finansowej ruiny, to też nauka dyplomatyczna musi wypracować zasadę istotnego bezpieczeństwa zbiorowego, albowiem wolność jest dla jednostek, dla narodów najwyższem dobrem.

Całe audytorjum z wielką uwagą słuchało mowy Skrzyńskiego, wypowiedzianej, jak zwykle, w pięknej formie i dobrą francuszczyzną.

Granice nowego preliminarza budżetowego od 2.930 do 2,940 miljonów.

Uzgadnianie preliminarza budżetowego na r. 1930-31 zostało w ministerstwie skarbu zakończone. Obecnie prowadzone są prace techniczne, związane z drukiem nowego preliminarza, który z chwilą ukończenia będzie przesłany do prezesa Rady ministrów i poddany pod obrady jednego z najbliższych posiedzeń Rady ministrów.

Nowy preliminarz budżetowy w zakresie wydatków mieścić się będzie w granicach 2,930 do 2,940 milj.

W porównaniu z budżetem na rok bieżący wynoszącym 2,935,787,735 jest to nieznaczna różnica.

Młodociani obrońcami b. dyktatora.

Kowno, 8. 10. Zwrócono uwagę iż Waldemaras pokazuje się na ulicach Kowna b. rzadko, zawsze otoczony grupą studentów z korporacyj nacjonalistycznych, których jest honorowym prezesem. Korporanci otaczają Waldemarasa z czterech stron, trzymając ręce w kieszeniach. Ludność tłumaczy, że b. dyktator, obawiając się zamachu otacza się oddaną sobie młodzieżą, uzbrojoną w rewolwery.

Szaulisi podtrzymują rząd Tubialisa.

Kowno, 8. 10. Na posiedzeniu zarządu szaulisów ułożono odezwę do szaulisów, wzywającą ich do poparcia nowego rządu litewskiego. Oznacza to, iż rząd zdołał opanować szaulisów i pokropić te żywioły, które porozumiewały się z „Żelaznym Wilkiem", usiłując rozpocząć akcję na rzecz Waldemarasa. Izolacja polityczna Waldemarasa pogłębiła się. Z pośród 23 szaulisów aresztowanych na tajnem zebraniu w Kownie część zwolniono a sprawę ich przekazano władzom administracyjnym, które mają ukarać winowajców grzywnami.

Zaproszenia na konferencję morską.

Londyn, 8. 10. Hendersohn rozesłał dziś zaproszenia na morską konferencję 5 mocarstw, która ma odbyć się 20 stycznia 1930 r, w Londynie.

Sporne sprawy obywatelstwa między Polską a Niemcami.

W dn. 4 b. m. odbyło się w min. spraw wewn. pierwsze posiedzenie delegatów polskich i niemieckich, którzy, stosownie do porozumienia, podpisanego między obu rządami w Genewie w d. 30 sierpnia rozpatrywać będą sporne wypadki obywatelstwa, wymienione w skardze posłów Neumana i Graebego do Ligi Narodów, a w których to wypadkach nie doszło dotychczas do porozumienia w rozmowach, prowadzonych w Paryżu i Genewie.

Kapitał zakładowy Banku Reparacyjnego.

Baden-Baden. Konferencja organizacyjna Banku Reparacyjnego ustaliła kapitał zakładowy w wysokości 100 milj. dolarów. Obecnie toczy się dyskusja nad sposobem realizacji tego kapitału.

Prez. Doumergue u Poincaré'go.

Paryż. — Prez. Doumergue odbył dziś półgodzinną rozmowę i Poincarem. Lekarze uznali stan b. premjera za całkowicie zadowalniający, lecz nie ustalili terminu drugiej operacji.

Komisarz sowiecki Skrypnik — prowokatorem z G. P. U?

Ryga. W Charkowie dokonano ponownie licznych aresztowań wśród ukraińskich komunistów opozycjonistów. M. inn. usunięto ze stanowiska komisarza finansów Połoza. Masowe aresztowania komunistów ukraińskich zostały wywołane przez raport komisarza Skrypnika, który nie dawno bawił we Lwowie, gdzie nawiązał kontakt z komunizującymi działaczami ukraińskimi i zebrał szczegóły o istnieniu na Ukrainie grupy komunistów — „samostijników".

Republika żydowska nad Amurem?

Ryga. Z. S. R. R. zamierza utworzyć w Rosji republikę żydowską i ma przeznaczyć na ten cel obszar 328 tys. klm. we wschodniej Syberji nad rz. Amurem.

Oświadczenie Hoovera i Mac Donalda.

Waszyngton. Prezydent Hoover i premjer angielski Mac Donald powrócili z letniej rezydencji Hoovera Rapidan i wydali wspólne następujące oświadczenie:

„Rozpatrzyliśmy z całą szczerością wszystkie sprawy, które mogłyby spowodować starcia pomiędzy naszymi narodami. Stwierdzamy, że na tej drodze uczyniony został znaczny postęp".

Rozmowy prowadzone są w dalszym ciągu.

Opis pogrzebu Stresemanna.

Berlin, 8. 10. Przy cudownej pogodzie odbył się wczoraj pogrzeb Stresemanna, który stał się spontaniczną manifestacją setek tysięcy mieszkańców stolicy niemieckiej na cześć zmarłego ministra. Uroczystość pogrzebowa Stresemanna utrzymana była w poważnym i podniosłym tonie i obramowana olbrzymią rzeszą widzów, którzy w ten sposób oddali ostatnią przysługę popularnemu politykowi, przyczem przed gmachem parlamentu dochodziło do handlu konjunkturowego, co przejawiało się n. p. w wynajmowaniu miejsc na wózkach owocowych po dwie marki, jako lepszych punktów obserwacyjnych.

Wedle zgodnej opinji starszych berlińczyków nie miał podobnego pogrzebu żaden dygnitarz w cesarstwie niemieckiem w ostatnich 10-leciach a nawet pogrzeb cesarzowej, żony Wilhelma nie był tak imponujący ani nie uświetniony tak wielkim udziałem ludności.

O godz. 7-ej wieczorem przedstawiono film z pogrzebu w czołowych kinach berlińskich.

Min. Kühn w walce z spóźnieniem pociągów.

Warszawa, 8. 10. Min. komunikacji Kühn rozpoczął ostrą walkę ze spóźnieniem pociągów. W związku z tem dokonał minister przed kilku dniami nagłej inspekcji węzła kolejowego w Kutnie i spędził na nim kilka godzin w towarzystwie dyr. dep. eksploatacyjnego Min. Komunikacji, inż. Franka, oraz dyr. ruchu warszawskiej dyr. inż. Budkiewicza.

Naogół inspekcja dała bardzo dobre wyniki, gdyż na 20 pociągów, które w czasie inspekcji ministra przybyły i odjechały, tylko jeden uległ 10-minutowemu spóźnieniu, który jednak tę drogę między Kutnem a Warszawą nadrobił.

Minister ma zamiar dokonać w najbliższym czasie kilka inspekcyj różnych węzłów kolejowych.

Z kraju.

Nagrodzona odwaga.

Minister Spraw Wewnętrznych wręczył medal za „ratowanie ginących" generałowi brygady Gustawowi Orlicz- Dreszerowi za uratowanie tonącej.

Komunikat niemiecki o rokowaniach handlowych z Polską.

Ukazał się dziś komunikat półurzędowy, potwierdzający informacje prasy polskiej w sprawie nowej propozycji niemieckiej w rokowaniach o traktat handlowy. Komunikat podkreśla, że informacje w sprawie kontyngentu węgla, według których Niemcy przyznać miały kontyngent 300, względnie 350 tysięcy ton uważa za nieścisłe, powołując się na to, iż propozycja niemiecka nie zawiera wogóle żadnych cyfr.

Koronacja cudownego obrazu M. B. Różańcowej w Żółkwi.

Że Lwowa donoszą: W niedzielę odbyła się w Żółkwi uroczystość koronacji cudownego obrazu Matki Boskiej Różańcowej, znajdującego się w kościele OO. Dominikanów. Akt weryfikacyjny, stwierdzający starożytność, cudowność i wielki kult obrazu ogłosił ks. metropolita Twardowski w dniu 23 czerwca, a papież Pius XI wydał dekret koronacyjny 18 sierpnia br.

Obraz ten, mający kilkusetletnią historję, znajdował się przez szereg lat w obozie króla Jana Kazimierza w czasie wojen szwedzkich. Aktu koronacyjnego, który zgromadził tysiączne tłumy pobożnych, dokonał ks. arcybiskup Twardowski.

Nominacja pierwszej w Polsce kobiety sędziego.

Minister sprawiedliwości zamianował asesora sądowego, pełniącego obowiązki sędziego sądu dla nieletnich w Warszawie, p. Wandę Grabińską, sędzią sądu grodzkiego w Warszawie.

Należy zaznaczyć, że nominacja p. Grabińskiej jest pierwszą nominacją kobiety na sędziego w Polsce.

P. Grabińska pochodzi z Radomia i oddawna interesuje się dziedziną opieki prawnej nad młodocianemi przestępcami.

Tragiczna śmierć dwu młodych taterniczek.

Trzej taternicy, znany narciarz Bronisław Czech, Ustupski i Wójcik udali się na Zamarłą Turnię. Gdy znaleźli się na szczycie góry zauważyli, że tą samą ścianą południową wspinają się 2 turystki, w których poznali oni b. uczennice miejscowego gimnazjum pp. Marzennę i Lidę Skotnicówny. W pewnej chwili taternicy z przerażeniem spostrzegli, że pierwsza, posuwająca się w górę Lida Skotnicówna, odpadła z pod drugiego trawersu i lecąc w przepaść, pociągnęła za sobą przywiązaną do liny siostrę Marzennę. Obie runęły z wysokości 80 mtr. na piargi. Trzej taternicy pospieszyli na miejsce wypadku, lecz pomoc była zbyteczna, gdyż znaleźli tylko dwa zniekształcone trupy. Udali się więc natychmiast na Halę Gąsienicową i zawiadomili o wypadku prezesa ochotniczego pogotowia ratunkowego p. Openheima. Zwłoki ofiar zostaną jutro zniesione do Roztoki, a stamtąd do Zakopanego.

Przyczyną katastrofy był brak wprawy przy wspinaniu się w trudnym terenie, zła asekuracja i brak odpowiedniego trenningu.

Sezon zakupu towarów zimowych w Łodzi niezadowalający.

Według informacyj, nadesłanych nam z kół przemysłowych, pewne ożywienie produkcji w przemyśle łódzkim, które dało się zauważyć w ostatnich tygodniach zwłaszcza w branży bawełnianej, zaczyna się znowu cofać. M. in np. Manufaktura Widzewska pracuje znowu tylko 3 dni. Ta wstrzemięźliwość produkcji tłumaczy się widokami na zbyt, — mimo rozpoczęcia sezonu zakupów towaru zimowego, który nie zapowiada się świetnie, jakkolwiek przynosi pewne ożywienie. Ostatnio stwierdzić można ponowną ogólną poprawę wypłacalności spowodowaną m. in. redukcją produkcji, a tem samem obrotu i zasadą przyjętą przez przemysłowców sprzedaży towarów przeważnie tylko solidniejszym kupcom. Ta poprawa wypłacalności znajdzie swój wyraz oczywiście dopiero w statystyce miesięcy przedwiosennych i wiosennych. Ogromna większość obrotów dokonuje się w dalszym ciągu na weksle 6—8 miesięczne. Kupcy niejednokrotnie oferują zapłatę w gotówce, ale żądają przytem 16 do 20% skonta, na co solidny przemysł absolutnie nie chce się zgodzić.

Julius de Gastyne.

Śmiertelny pocałunek

(Przekład z francuskiego).

(Ciąg dalszy). (117

— Więc wydrukuj pan artykuł!

— Nie, nie mogę! Ale można zrobić to inaczej. Gdy numer jest gotowy, zanim formy pójdą pod maszynę, robi się odbitkę t. zw. szczotkową w kilku egzemplarzach dla rewidenta i sekretarza redakcji.

— Rozumiem.

— Więc artykuł ten może się znaleźć w takiej odbitce. Ile pani potrzebuje egzemplarzy?

— Cztery.

— Dobrze. Dostanie pani cztery odbitki. Ale w numerze, który się ukaże jutro, artykułu tego nie będzie. W ten sposób nie biorę na siebie żadnej odpowiedzialności. Jeżeli mi zarzucą, że wydrukowałem artykuł, odpowiem, że przeciwnie, znalazłem go w odbitce i wyrzuciłem. Rozumie pani?

— Doskonale! Proszę rękopis.

Włożył kartkę do kieszeni i czekał.

— Mam panu dać trzy tysiące franków — zagadnęła Marta. — Dam je zaraz.

— Dobra myśl! Pani nie będzie potrzebowała fatygować się tutaj drugi raz, a ja nie będę nawet znał jej twarzy.

— Ale artykuł będzie jutro?

— Jutro rano u odźwiernego redakcji cztery egzemplarze będą na panią oczekiwać w kopercie, pod nazwiskiem, jakie pani chcesz, choćby panny X..

— Dobrze! Proszę pieniądze.

Nazajutrz z wielkim niepokojem piękna blondynka zgłosiła się do redakcji i ku wielkiej uciesze otrzymała kopertę z czterema egzemplarzami odbitki. Natychmiast wsiadła do dorożki i pojechała do Oktawjusza, który spał jeszcze.

Pokazała mu gazety, przeczytał i uśmiechnął się wesoło.

— Dobrze, prawda? Żaden dziennikarz zawodowy lepiejby nie zrobił.

Marta natychmiast zajęła się wysłaniem trzech egzemplarzy, przeznaczonych do Wersalu, mianowicie dla ojca Richaud, dla pułkownika de Sepones i dla notarjusza. Czwarty egzemplarz schowano na wszelki przypadek.

Gazety, z zakreślonemi czerwonym ołówkiem egzemplarzami, opatrzone adresem i marką, Marta wrzuciła do skrzynki w głównem biurze pocztowem, aby stempel nie zdradził miejsca wysłania.

Po załatwieniu tej sprawy powróciła do Raula, z którym miała pójść do składu mebli. Ostateczna zwłoka miała nastąpić za dwa dni.

Przechodząc przez plac Zwycięstwa, Marta spostrzegła przed sobą człowieka niskiego, grubego.

— Zdaje się, że to notarjusz z Wersalu, p. Pousterle — rzekła do siebie.

Lecz po chwili poznała swą omyłkę. Nie był to nasz notarjusz, lecz ktoś bardzo podobny.

— Jaka ja jestem niemądra! Wszędzie widzę Wersalczyków. To Oktawjusz tak mi nimi głowę nabił. Ach, ale za to teraz wiem! Ten tajemniczy ktoś, co czatował na mnie wczoraj wieczorem, to był na pewno notarjusz Pousterle. Doprawdy, to brzydka historja! Gdy notarjusz dojdzie w stosunki z Oktawjuszem, Sepones'owie będą wiedzieli, skąd wyszedł oszczerczy artykuł. Stary Richaud dowie się, że jego nowa znajoma jest wspólniczką bandy... Trzeba dać znać Oktawjuszowi.

Marta zgadła. To pan Pousterle śledził ją w Charenton.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Z Pomorza.

Toruń. (Przytrzymanie handlarza żywym towarem). Dnia 3 bm. przytrzymani zostali na dworcu Toruń-Przedm. Birkenfeld Mordko Józef, zam. zamieszkały w Piątku pow. Łęczyca i Zuraw Fajga, zamieszkała również w Piątku pow. Łęczyca — jako podejrzani; Birkenfelda podejrzewa się o to, że usiłował wywieść Żuraw Fajgę do Gdańska, jako handlarz z żywym towarem.

Przy przytrzymanym znaleziono kilkanaście fotografij młodych kobiet. Sprawa jest w toku dochodzeń.

Toruń. (Wzlot balonu wolnego z pasażerem). Przez czas trwania Tygodnia Lotniczego odbywać się będą z lotniska wzloty balonu wolnego z pasażerem. Opłata za wzlot wynosi 10 zł. dla członków L. O. P. P. Niebywała emocja wzlotu zachęci wielu do skorzystania z tak wspaniałej okazji ulecenia w przestworza! Popierajmy imprezy L. O. P. P.

Niezwykły proces. Niedawno temu stawał tutaj przed sądem syn drobnego gospodarza z Klamrów, Stanisław Biliński, oskarżony o zabójstwo brata Jana. W toku rozprawy wykazało się, że zabity był gwałtownikiem, który poniewierał ojca i młodsze rodzeństwa i wogóle uchodził za awanturnika. Śmierć poniósł od uderzenia siekierą a cios wymierzył mu rodzony brat, występujący w obronie ojca. Mimo wniosku prokuratora o zasądzenie bratobójcy, sąd stosownie do wniosku obrońcy, uznał go niewinnym.

Toruń. Obecny wojewoda pomorski Lamot był poprzednio starostą w Pinczowie. Celem uczczenia jego zasług, jakie sobie na tem stanowisku wobec powiatu zaskarbił, była niedawno w Toruniu delegacja Stow. Młodzieży z Pinczowa, która wręczyła p. wojewodzie Lamotowi album pamiatkowy tego miasta.

Jeżewo. (Poświęcenie nowego kościoła). W niedzielę, dnia 6 bm. p. wojewoda pomorski Lamot w towarzystwie sekretarza osobistego przybył do Jeżewa w pow. świeckim celem wzięcia udziału w uroczystości poświęcenia tamtejszego nowozbudowanego kościoła.

Przybyłego p. wojewodę powitał nadleśniczy p. Kreuzinger, poczem miejscowy leśniczy p. Kolańczyk jako komendant miejscowych organizacji W. F. i P. W. złożył raport p. wojewodzie, po którym nastąpiła defilada wszystkich miejscowych organizacji przy dźwiękach orkiestry. Po defiladzie odprowadzono p. wojewodę z orkiestrą na plebanję, gdzie przybyłego przedstawiciela rządu oczekiwał ks. biskup Okoniewski, i miejscowy proboszcz ks. Burtszik w asyście licznego duchowieństwa.

Po powitaniu p. wojewoda pomorski wraz z ks. biskupem Okoniewskim udali się pod baldachimem, przy dźwiękach orkiestry i śpiewu „Kto się w opiekę", do kościoła, gdzie byli obecni na uroczystej sumie z kazaniem. Po mszy św. udali się obaj dostojnicy na plebanję, skąd po chwilowym tam pobycie p. wojewoda w towarzystwie starosty p. Kowalskiego odjechał do starostwa w Świeciu, skąd po spożyciu obiadu wyjechał na lustrację powiatu. Przy tej sposobności złożył p. wojewoda wizyty pp. Różyckim w Ciemnicach, pp. Parczewskim w Bielnie oraz ks. proboszczowi Dorszyńskiemu w Drzycimiu, gdzie z okazji pobytu ks. biskupa Okoniewskiego pozostał p. wojewoda na kolacji. Po kolacji p. wojewoda w towarzystwie ks biskupa udał się na rynek drzycimski, gdzie na cześć dostojnych gości miejscowa ludność urządziła bardzo serdeczną owację i palenie ogni sztucznych.

O godz. 8 wieczorem p. wojewoda, pożegnawszy ks. biskupa oraz gościnnego gospodarza, żegnany owacyjnie przez miejscową ludność, odjechał w powrotną drogę do Torunia.

Kiełpin, pow. tucholskiego. (Bójka o gęsi). Pewna kobiecina, właścicielka mniejszej posiadłości rolnej w naszej wsi, miała w ogrodzie śliczną marchew. Pewnego dnia zajęły się tą marchwią gęsi pobliskiego sąsiada, saś ona, chcąc, by gęsi jej marchew nie poniszczyły, zabrała takowe i postanowiła zwrócić właścicielowi dopiero za odszkodowaniem. Ale ten zamiast odszkodowania pozłał okładać kobietę kijem i to tak niemiłosiernie, że musiała ona niebawem udać się do lekarza. Krewki obywatel będzie za ten czyn musiał odpowiadać przed sądem.

Piaseczno, pow. gniewskiego. (Kradną konie przy pomocy samochodów). Na szkodę p. Olszewskiego nieznani sprawcy skradli parę rasowych belgijskich koni, które wywieźli samochodem ciężarowym.

Pałubin, pow. kościerski. (Cygańskie sztuczki). Gopsodarzowi p. Stungowi zbiegł koń w stronę Malik. Właśnie przejeżdżali tamtędy cyganie, więc nie namyślając się, zabrali konia i zaprzęgli do woza jak swego. Gdy właściciel do niego się zgłosił, zaraz nie chcieli oddać, lecz wkońcu gdy im zagrożono policją „darowali" go właścicielowi. Z tej samej bandy jakaś cyganka chodząc niby to wróżyć, zaszła do stodoły wdowy G. i przy okazji nasypała sobie pełen fartuch żyta. Ale i tutaj sztuczka się nie udała, bo kradzież spostrzeżono i zboże złodziejce odebrano, która wobec oskarżeń zaklinała się, że niechby się z miejsca nie ruszyła, a po zdemaskowaniu zdrowo umknęła.

Małociechowo, pow. świecki. (Złodzieje drobiu). W nocy z wtorku na środę 2 bm. włamali się do zabudowań p. Baumgarta rolnika, złodzieje, którzy skradli 17 najlepszych kaczek i uszli niepoznani. Wszczęte przez policję śledztwo nie dało żadnego rezultatu. Warto jednak nadmienić, że dużo w tem winną jest gmina sama, która pomimo dokonanych w ostatnim roku kilkunastu podobnych włamań dotąd nie zaangażowała stróża, choćby tylko na półrocze zimowe, w którem długie i ciemne noce pozwalają szajkom złodziejskim hulać bezkarnie.

Nowemiasto. (Niezwykłe u nas zjawienie. — Samolot nad miastem). W piątek, dnia 5 bm. w godzinach porannych zwrócił uwagę mieszkańców miasta silny warkot motoru w górze. Tuż ponad dachami miasta przelatywał samolot, zrzucając obwieszczenie o poświęceniu ufundowanego przez mieszkańców Pomorza samolotu sanitarnego, w Grudziądzu, w dniu 6 bm. Jak nas upewniają, w dniu tygodnia lotniczego będziemy mieli jeszcze więcej sposobności ujrzenia tych powietrznych gości.

KRONIKA

Chełmża, dnia 9 października 1929 r.

Kalendarzyk.

Środa: Dionizego, Eleuternego.
Czwartek: Franc. Borgj., Wikt.

NOCNY DYŻUR LEKARSKI.

Dyżur niedzielny i tygodniowy dla członków Pow. Kasy Chorych pełni w tym tygodniu p. dr. Stęplewski.

DYŻUR NOCNY APTEK.

Dyżur nocny pełni „Apteka Nowa" p Maliszewskiego.

— Komitet Floty Narodowej niniejszem podaje do wiadomości społeczeństwa, członków korespondentów, członków wspierających, Kół miejscowych Kom. Fl. Nar. oraz sympatyków, że każdego miesiąca, dzięki uprzejmości Polskiego Radja, będzie ogłaszany komunikat Komitetu Floty Narodowej o pracy i postępach organizacyjnych tej instytucji.

Pierwszy taki komunikat będzie wygłoszony w dn. **12 października** br. **od godz. 15.45 do 16.** Słowo wstępne wypowie Sekretarz Generalny Kom Fl. Nar. Generał Marjusz Zaruski.

Każdorazowo Kom. Fl. Nar. za pośrednictwem prasy powiadamiać będzie obywateli, którym sprawa budowy potężnej floty morskiej leży na sercu, o terminie mającego się wygłosić komunikatu.

Miesięczne komunikaty wygłaszać będzie inspektor Kom. Fl. Nar. Stanisław Tomczak.

Własna flota morska Twój dobrobyt! Wpłać do P.K.O. konto czekowe Nr. 30 1 złoty rocznie, otrzymasz legitymację członka Komitetu Floty Narodowej.

— Dyrektorzy kolei. W związku z rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej o wprowadzeniu w życie nowej pragmatyki dla kolejarzy, wszyscy dotychczasowi prezesi dyrekcji kolejowych otrzymali dekrety, zwalniające ich ze stanowisk prezesów, podpisane przez Prezydenta Rzplitej, a jednocześnie otrzymali dekrety, mianujące ich „dyrektorami kolei państwowych", podpisane przez ministra komunikacji.

Po wyborach.

Komitet Wyborczy Nar. listy pracy społ. **nr. 4** składa niniejszem podziękowanie:

Najpierw **wszystkim Szan. Wyborcom** którzy w zrozumieniu powagi chwili, idąc za głosem sumienia, oddali swój głos na listę **nr. 4.**

Powtóre **wszystkim innym osobom**, które przez pełną poświęcenia pracę przedwyborczą, oraz pracę w dniu wyborów, przyczynili się do tak wspaniałych rezultatów.

Komitet stwierdza z dumą i radością, iż kiełkująca w społeczeństwie myśl „praworządności" potęguje się z dnia na dzień i jest przekonany, że już w niedługim czasie **całe** patrjotyczne społeczeństwo potępi stanowczo destrukcyjną robotę antyrządowych i wywrotowych partji, i jak jeden mąż, swego pełnego poparcia Rządowi udzieli, ku chwale i potędze mocarstwowej Polski.

Wybory dowiodły jasno i niezbicie, że oddane liście nr. 4 — **głosów 404**, stanowią na gruncie chełmżyńskim **nieprzełamaną potęgę**, która w myśl ideowych i szczytnych haseł naszego zrzeszenia, usunie w przyszłości z swej zwycięskiej drogi wszelkie tamujące przeszkody.

Nie demagogja, nie oszczerstwa i fałsze, jak to obecnie stosowały stronnictwa nam wrogie, lecz jedynie wytrwała i uczciwa praca i wiara doprowadzi nas do zupełnego zwycięstwa.

Po wyborach ochłonęły już nieco zmysły i jesteśmy przekonani, że ta przyszła Rada Miejska nie będzie się kierowała partyjnictwem, lecz dołoży wszelkich starań, aby jej bezstronna praca wyszła na korzyść całego społeczeństwa.

W myśl naszego programu pilnie zważać będziemy tę przyszłą pracę naszych „Ojców Miasta" a każde zło bezwzględnie tępić i piętnować będziemy.

Jedynem i usilnem dążeniem naszem jest i będzie przez sumienną i bezpartyjną pracę i oszczędność, przy współpracy obecnych Rządów, dojść do silnej i potężnej Polski.

Wszystkich obywateli i obywatelki, którym nie partyjność, a dobro Ojczyzny na sercu leży, zapraszamy do współpracy w naszem zrzeszeniu.

Komitet Wyborczy.
Narodowej listy pracy społecznej.

— Baczność urzędnicy! Dyrekcja kina „Kristal", niedawno powstałej na naszym gruncie instytucji zadecydowała dać **urzęd.** zniżkę biletowe za okazaniem legitymacji. Zniżki dla urzędników będą każdorazowo specjalnie naznaczone w ogłoszeniu. Zatem uwaga urzędnicy!

— Nieszczęśliwy wypadek. Dziś w godzinach porannych wydarzył się na narożniku ulic Mickiewicza i Toruńskiej (obok urz. Pocztowego) nieszczęśliwy wypadek. Środkiem ul. Mickiewicza mianowicie pędziła fura z burakami, jak nam donoszą, własność p. Neumanna ze Skąpego, pow. toruńskiego. Na narożniku przechodziła w tym momencie pewna niewiasta, która została przez ten wóz najechana i odniosła skutkiem tego dość poważne obrażenia, tak że sama nie mogła iść do domu. Ostrzegamy zatem wszystkich, by uważali w obecnym sezonie, zwłaszcza, gdy buraków na powyższy narożnik, zaś do Władz zwracamy się z apelem, by w tej sprawie zainteresowały i pociągały do odpowiedzialności tych, którzy, jadą tam z nadmierną szybkością, lub nie trzymają się prawej strony ulicy.

— Sprawdzenie się przepowiedni? Na początku roku bieżącego ukazała się w Anglji przepowiednia na rok 1929. Według przepowiedni, październik przedstawiać się ma następująco: „Umrze jeden z panujących królów i jeden z najsłynniejszych generałów. Umrze także w tym miesiącu znany wielki polityk!" W związku z zgonem ministra dr. Stresemanna, niektórzy twierdzą, że przepowiednia się spełniła w części...

— W sprawie kredytów ulgowych dla rzemiosła na Pomorzu. Izba Rzemieślnicza w Grudziądzu podaje do wiadomości, że Komunalne Kasy Oszczędności, jak również Oddziałów Banku Gospodarstwa Krajowego w Bydgoszczy i w Gdyni, udzielają nadal kredytów ulgowych rzemieślnikom na Pomorzu, znajdującym się w ciężkiem położeniu materjalnem.

Pierwszeństwo w uzyskaniu kredytu mają ci, którzy dotychczas zeń nie korzystali. — Wnioski odpowiednio umotywowane należy skierować do odnośnych Komunalnych Kas Oszczędnościowych.

— **Oparzenie.** W dniu wczorajszym, jak nas informują, zdarzył się przy pracy w Cukrowni tut. nieszczęśliwy wypadek, mianowicie robotnik p. Masłowski został oparzony jakimś odwarem. Podajemy to z obowiązku dziennikarskiego.

Kino „Kristal“.

„Lya Mara, jako królowa Jazbandu“ — „Pies i pan“. Powyższe obrazy wyświetla kino **„Kristal“** jeszcze dziś w środę. Czego tam nie można zobaczyć? Humor, powaga, śmiechy, latnety, awantury, spokojny nastrój, dramatyczne sceny komedje, no i naodwrót. Film ten naprawdę godny jest widzenia i każdy bywalec i sympatyk kinomatografji powinien go zobaczyć. Lya Mara, gwiazda filmowa wszechświatowej sławy występuje tu **jako królowa Jazbandu.**

Obraz powyższy jest przystępnym dla każdego, dla sanguinika, flegmatyka, melancholika i dla człowieka nerwowego. Każdy znajdzie tam sceny odpowiadające jego temperamentowi. Zatem uwaga bywalcy! Każdy kto żywy i kto żyje, kto czuje w sobie chęć życia, kto chce spędzić dżdżyste ponure dni jesienne w nastroju błogim i spokojnym, niech idzie do kina „Kristal“!

Dziś zniżka dla P. P. urzędników!

V kl. 19 loterji państwowej.

(25-ty dzień ciągnienia)

Główniejsze wygrane padły na n-ry następujące:

5.000 zł na n-ry 10820 23053 43935 71119 83502.

3.000 zł na n-ry 88149 149942.

2.000 zł na n-ry 11567 26544 48284 73189 92661 96607 120924 131988 133791 139386 161326 162503.

1.000 zł na n-ry 33608 33887 44134 49038 51776 56143 75167 77075 96731 111235 118236 119893 131106 132528 166063 176156 183125.

Stowarzyszenie kupców zbożowych nasiennych na Pomorzu.

Notowanie

z dnia 5 października 1929 r.

Ceny za 100 kg. franc stacja załadowania na Pomorzu.

Pszenica dworska	37,50	— 38,50
Żyto nowe	24,50	— 23,50
Jęczmień dworski	25,52	— 26,25
Jęczmień targowy	23,75	— 24,75
Owies	22,75	— 24,25
Mąka pszenna 65 %	61,00	— 64,00
Mąka żytnia 70%	36,50	— 00,00
Otręby pszenne	20,00	— 19,00
Otręby żytnie	18,00	— 17,00

Ogólne usposobienie chwiejne.

Jeszcze dziś, zapisz się za członka L. O. P. P.

Obwieszczenie.

Zgodnie z § 27 ordynacji miejskiej w brzmieniu zmienionem § 7 rozporządzenia Ministra b. dzielnicy Pruskiej z dnia 12. VIII 1921 r. i art. 33. regulaminu wyborczego podaje się do publicznej wiadomości wynik wyborów do Rady Miejskiej miasta Chełmży, ustalony przez Komisję Wyborczą na posiedzeniu w dniu 6 października 1929 r.

Lista II. „Zjednoczona Lista Obywatelska.“

1) Korthals Bolesław, rolnik, Rynek 5a.
2) Czerwiński Jan, kupiec, Strzelecka 11.
3) Ks. Feliks Baniecki, profesor, Rynek 8.
4) Cymbrowski Tymoteusz, właśc. domu. Chełmińska 30.
5) Romanowski Piotr, robotnik, Chełm. Przedm. 27.
6) Litkowski Aleksander, m. blach. Chełmińska 28.
7) Brzuskiewicz Leon, kupiec, Szewska 45.
8) Kolenda Jan, kupiec, Dąbrowskiego 1.
9) Gawroński Jan, książkowy, Chełmińska 5.
10) Kozłowski Stanisław, m. rzeźnicki, Rynek 10.
11) Brzeski Jan, m. koszyk. Strzelecka 10.
12) Siudziński Władysław, kupiec, Rynek 2.

Lista III „Lista Polskiej Partji Socjalistycznej“.

1) Nehring Stanisław, poseł na Sejm, Szewska 6.
2) Chrzanowski Michał, murarz, Sienkiewicza 21a.
3) Meszyński Bronisław, robotnik, Tumska 2.
4) Godziński Stan. biuralista, Sądowa 6/7.
5) Dynas Franciszek, dekarz, Szewska 25.
6) Sulecki Jan, cieśla, Mickiewicza 39.
7) Majewski Franciszek, murarz, Sienkiewicza 29.
8) Rutkowski Franciszek, murarz, Jana 1.
9) Jabłoński Franciszek, robotnik, Chełm. Przedm. 29.

Lista IV. „Narodowa Lista Pracy Społecznej“.

1) Szóstakowski Hipolit, m. piek. Chełmińska 9.
2) Zieliński Damazy, rolnik, Kuchnia.
3) Szymański Franciszek, budown. Paderewskiego 7.

Lista V. „Narodowa Partja Robotnicza“.

1) Wonatowski Stanisław, robotnik, Św. Juty 2.
2) Witkowski Bolesław, robotnik, Szewska 23.
3) Komowski Norbert, kupiec, Toruńska 37.
4) Duliński Zygmunt, robotnik, Polna 8.
5) Rutkowski Jan, robotnik, Głowackiego 6.

Lista VI. „Lista Partji Niemieckiej“.

1) Sylla Adam, dyrektor fabryki, Kolejowa 19.

Chełmża, dnia 8 października 1929 r.

MAGISTRAT

(—) Dr. Wyszkowski, Burmistrz, w z.

Ogłoszenie!

Magistrat miasta Chełmży ogłasza konkurs na posadę

registratora

z poborami grupy X II. z awansem do grupy XII. pragmatyki urzędników państwowych. Poza poborami otrzymuje funkcjonarjusz dodatek komunalny we wysokości 15% odwolalnie oraz dodatki ustalone dla urzędników państwowych.

Kandydat winien wykazać, że jest obeznany z urzędowaniem w sprawach administracji samorządowej.

Inwalida wojenny, posiadający odpowiednie kwalifikacje ma pierwszeństwo.

Zgłoszenia do 15. bm.

MAGISTRAT

(—) **Dr. Wyszkowski,** Burmistrz w z.

PRZETARG PRZYMUSOWY

W czwartek, d. 10 bm. o godz. 9. przed poł. sprzedam w **Firmie Fama** za gotówkę najwięcej dającemu

1 maszynę do pisania „Mercedes“

Chełmża, dnia 7. 10. 29. r.

Gramowski, kom. sądo.